

Ερευνητικό Κέντρο Αυτισμού Ιντιάνας

Διαγνωστικά Κριτήρια για τη Διαταραχή Αυτιστικού Φάσματος

Το παρακάτω κριτήριο είναι από το Διαγνωστικό και Στατιστικό Εγχειρίδιο για τις Ψυχικές Διαταραχές, 2013, Πέμπτη έκδοση, DSM-5™. Βλ. DSM-5™ για λεπτομέρειες και παραδείγματα.

DSM 5™ 299.0 (F84.0)

A. Επίμονα ελλείματα στην κοινωνική επικοινωνία και στην κοινωνική αλληλεπίδραση σε πολλά περιβάλλοντα, όπως δηλώνεται από τα παρακάτω, επί του παρόντος ή από το ιστορικό (τα παραδείγματα είναι περιγραφικά, όχι εξουθενωτικά: Βλ. κείμενο):

1. Ελλείματα κοινωνικο-συναισθηματικής αμοιβαιότητας, που κυμαίνονται, για παράδειγμα, από την ανώμαλη κοινωνική προσέγγιση και την αποτυχία της κανονικής ανταλλαγής συνομιλίας, ως τη μειωμένη ανταλλαγή ενδιαφερόντων, αισθημάτων ή συναισθημάτων, αποτυχία έναρξης ή αντίδρασης σε κοινωνικές αλληλεπιδράσεις.
2. Ελλείματα σε μη λεκτικές επικοινωνιακές συμπεριφορές που χρησιμοποιούνται για κοινωνική αλληλεπίδραση, που κυμαίνονται, για παράδειγμα, από κακή ενσωματωμένη λεκτική και μη λεκτική επικοινωνία, σε ανωμαλίες στην οπτική επαφή και τη γλώσσα του σώματος ή ελλείματα στην κατανόηση και χρήση χειρονομιών, στην έλλειψη εκφράσεων του προσώπου και μη λεκτικής επικοινωνίας.
3. Ελλείματα στην ανάπτυξη, διατήρηση και κατανόηση σχέσεων, που κυμαίνονται, για παράδειγμα, από τις δυσκολίες προσαρμογής της συμπεριφοράς ώστε να ταιριάζει σε διάφορα κοινωνικά πλαίσια, έως δυσκολίες στην κοινή χρήση ευφάνταστου παιχνιδιού ή στη δημιουργία φίλων, έως την απουσία ενδιαφέροντος για συνομηλίκους.

Καθορισμός τρέχουσας σοβαρότητας:

Η σοβαρότητα βασίζεται σε διαταραχές της κοινωνικής επικοινωνίας και περιορισμένα, επαναλαμβανόμενα πρότυπα συμπεριφοράς [Επίπεδο 3 - «Απαιτείται πολύ ουσιαστική υποστήριξη», Επίπεδο 2 - «Απαιτείται ουσιαστική υποστήριξη», Επίπεδο 1 - «Απαιτείται υποστήριξη».]

B. Περιορισμένα, επαναλαμβανόμενα πρότυπα συμπεριφοράς, ενδιαφερόντων ή δραστηριοτήτων, όπως εκδηλώνονται από τουλάχιστον δύο από τα παρακάτω, επί του παρόντος ή από το ιστορικό (τα παραδείγματα είναι επεξηγηματικά, όχι εξαντλητικά. Βλ. Κείμενο):

1. Στερεοτυπικές ή επαναλαμβανόμενες κινήσεις, χρήση αντικειμένων ή ομιλία (π.χ. απλά κινητικά στερεότυπα, στοίχιση παιχνιδιών ή αναστροφή αντικειμένων, ηχολαλία, ιδιότυπες φράσεις).
2. Επιμονή στην ομοιότητα, την άκαμπτη προσήλωση στις ρουτίνες ή τα τελετουργικά πρότυπα λεκτικής ή μη λεκτικής συμπεριφοράς (π.χ. έντονη δυσφορία σε μικρές αλλαγές, δυσκολίες στις μεταβάσεις, άκαμπτο μοτίβο σκέψης, τελετουργίες χαιρετισμού, ανάγκη να ακολουθείται η ίδια διαδρομή ή να καταναλώνεται το ίδιο φαγητό κάθε μέρα).
3. Πολύ περιορισμένα, επίμονα ενδιαφέροντα που είναι ασυνήθιστα ανώμαλα σε ένταση ή εστίαση (π.χ. ισχυρή προσκόλληση ή ενασχόληση με ασυνήθιστα αντικείμενα, υπερβολικά περιορισμένα ή επίμονα ενδιαφέροντα).
4. Υπερδραστηριότητα ή υποδραστηριότητα στην αισθητηριακή εισροή ή ασυνήθιστο ενδιαφέρον για αισθητηριακές πτυχές του περιβάλλοντος (π.χ. φαινομενική αδιαφορία για τον πόνο/θερμοκρασία, δυσμενής αντίδραση σε συγκεκριμένους ήχους ή υφές, υπερβολική μυρωδιά ή άγγιγμα αντικειμένων, οπτική γοητεία με φώτα ή κίνηση).

Καθορισμός τρέχουσας σοβαρότητας:

Η σοβαρότητα βασίζεται σε κοινωνικές διαταραχές επικοινωνίας και περιορισμένα, επαναλαμβανόμενα πρότυπα συμπεριφοράς [Επίπεδο 3 - «Απαιτείται πολύ ουσιαστική υποστήριξη», Επίπεδο 2 - «Απαιτείται ουσιαστική υποστήριξη», Επίπεδο 1 - "Απαιτείται υποστήριξη."]

Γ. Τα συμπτώματα πρέπει να υπάρχουν στην πρώιμη αναπτυξιακή περίοδο (αλλά ενδέχεται να μην εκδηλωθούν πλήρως έως ότου οι κοινωνικές απαιτήσεις να υπερβούν τις περιορισμένες ικανότητες ή να καλυφθούν με διδαγμένες στρατηγικές στη μετέπειτα ζωή).

Δ. Τα συμπτώματα προκαλούν κλινικά σημαντική βλάβη σε κοινωνικούς, επαγγελματικούς ή άλλους σημαντικούς τομείς της τρέχουσας λειτουργίας.

Ε. Αυτές οι διαταραχές δεν εξηγούνται καλύτερα από διανοητική αναπηρία (διανοητική αναπτυξιακή διαταραχή) ή παγκόσμια αναπτυξιακή καθυστέρηση. Συχνά συνυπάρχουν η διανοητική αναπηρία και η διαταραχή αυτιστικού φάσματος. Για να γίνουν ταυτόχρονες διαγνώσεις διαταραχής αυτιστικού φάσματος και διανοητικής αναπηρίας, η κοινωνική επικοινωνία πρέπει να είναι κάτω από αυτή που αναμένεται για το γενικό αναπτυξιακό επίπεδο.

Σημείωση: Σε άτομα με καλά εδραιωμένη διάγνωση DSM-IV για αυτιστική διαταραχή, διαταραχή Asperger ή διάχυτη αναπτυξιακή διαταραχή που δεν ορίζεται διαφορετικά, θα πρέπει να δοθεί διάγνωση διαταραχής αυτιστικού φάσματος. Τα

άτομα που έχουν σημαντικά ελλείμματα στην κοινωνική επικοινωνία, αλλά των οποίων τα συμπτώματα δεν πληρούν σε διαφορετική περίπτωση τα κριτήρια για τη διαταραχή του αυτιστικού φάσματος, θα πρέπει να αξιολογούνται για κοινωνική (πραγματολογική) διαταραχή επικοινωνίας.

Διευκρίνιση αν:

Με ή χωρίς συνοδευτική διανοητική ανεπάρκεια

Με ή χωρίς συνοδευτική διαταραχή της γλώσσας

Σύνδεση με γνωστή ιατρική ή γενετική κατάσταση ή περιβαλλοντικό παράγοντα

(Σημείωση κωδικοποίησης: Χρησιμοποιήστε πρόσθετους κωδικό(ους) για να προσδιορίσετε τη σχετική ιατρική ή γενετική κατάσταση.)

Συνδέεται με άλλη νευροαναπτυξιακή, ψυχική ή συμπεριφορική διαταραχή

(Σημείωση κωδικοποίησης: Χρησιμοποιήστε επιπλέον κωδικούς για να προσδιορίσετε τη σχετική νευροαναπτυξιακή, ψυχική ή συμπεριφορική διαταραχή.)

Με κατατονία (ανατρέξτε στα κριτήρια κατατονίας που σχετίζονται με άλλη ψυχική διαταραχή, σελ. 119.120, για ορισμό) (Σημείωση κωδικοποίησης: Χρησιμοποιήστε πρόσθετο κωδικό 293.89 [F06.1] Κατατονία που σχετίζεται με διαταραχές του αυτιστικού φάσματος για να υποδείξετε την παρουσία συν-νοσηρής κατατονίας.)

Αμερικανική Ψυχιατρική Ένωση: Διαγνωστικό και Στατιστικό Εγχειρίδιο Ψυχικών Διαταραχών, πέμπτη έκδοση. Άρλινγκτον, ΒΑ, Αμερικανική Ψυχιατρική Ένωση, 2013